

М. І. Головащенко

Менцинський Модест Омелянович



МЕНЦИНСЬКИЙ Модест Омелянович (29. 04. 1875, с. Новосілки, нині Великі Новосілки Мостис. р-ну Львів. обл. – 11. 12. 1935, Стокгольм) – співак (драматичний тенор), педагог. Навч. у Дрогоб. (1887–93) та Самбір. (1893–96; нині обидві – Львів. обл.) г-зях, Львів. духов. семінарії (1896–99), водночас – у Львів. (1897–99; кл. В. Висоцького), згодом – у Франкфурт. (Німеччина, 1899–1902; кл. Ю. Штокгаузена) консерваторіях. Під час навч. співав у опер. студії та виступав із сольними концертами у Галичині (Перемишль, Львів, 1900), Стразбурзі (Франція, 1901), Відні (1902). Дебютував 1901 на сцені Франкфурт. опери партією Ліонеля (опера «Марта» Ф. Флотова). Виступав на опер. сценах Ельберфельда (1901–02, 1903, 1904), Карлсруе (1903, 1904; обидва – Німеччина), Стокгольма (1903, 1904–06, 1909–10), Кельна (Німеччина, 1910–26). Гастролював у Байройті, Берліні, Гамбурзі, Райне, Мангаймі, Дортмунді, Мюнхені (усі – Німеччина), Геттерборзі (Швеція), Амстердамі, Копенгагені, Празі, Відні та ін. містах. Виступав у Львові (1903, 1908–09), брав участь у різних муз. заходах, присвяч. Т. Шевченку, М. Шашкевичу, М. Лисенку, концертах хор. товариства «Боян» (від 1909 – почес. чл.). Протягом 1898–1928 брав участь у Шевченків. вечорах у Львові, Перемишлі, Самборі, Стрию, Станіславові (нині Івано-Франківськ), Тернополі, Бориславі, Коломії. Володів голосом красивого метал. тембру та широкого діапазону, унікал. артист. даними. М. увійшов в історію опер. мистецтва як один із найвидатніших виконавців творів Р. Вагнера (європ. визнання здобув завдяки виконанню партії Зигфріда з циклу «Перстень Нібелунгів»). 1909 нагородж. найвищою держ. відзнакою Швеції у галузі мистецтва – орденом Вази. Значну частину камерно-концерт. репертуару М. становили твори на сл. Т. Шевченка. Він уперше в Галичині виконав більшість солоспівів із «Музики до “Кобзаря”» М. Лисенка, зокрема «Гетьмани, гетьмани», «Гомоніла Україна», «Думка»,

«Мені однаково», «Минають дні», «Огні горять», «Ой Дніпре мій, Дніпре», «Ой чого ти почорніло, зеленее поле», «По діброві вітер виє», «Ой одна я, одна», «Якби мені, мамо, намисто», «Нащо мені чорні брови», «Дума про Кобзаря» з опери «Тарас Бульба». Серед ін. творів – солоспіви «Ой гляну я, подивлюся» М. Волошина, «Черемоше, брате мій», «Піду, втечу» С. Людкевича, «Дума про Нечая», «Як почувеш вночі», «Розжалобилася душа» Д. Січинського, «Соколи» Я. Ярославенка, «Ой поля, ви, поля» В. Барвінського. Від 1926 мешкав у Швеції, деякий час виступав як камер. співак і провадив приватну пед. діяльність. У Стокгольмі та Берліні записав понад 40 різних творів. Свою бібліотеку заповів НТШ у Львові (нині зберігається у відділі мистецтв ЛННБУ). Наприкінці 1990-х рр. зі Швеції передано частину архіву М. у фонди Муз.-мемор. музею С. Крушельницької (Львів). Його ім'ям названо вулицю у Львові.

Основні партії

Радамес, Манріко, Отелло («Аїда», «Трубадур», «Отелло» Дж. Верді), Єлеазар («Жидівка» Ф. Галеві), Надір («Шукачі перлів» Ж. Бізе), Фауст (однойм. опера Ш. Гуно), Васко да Гама, Рауль, Роберт, Пророк («Африканка», «Гугеноти», «Роберт-Диявол», «Пророк» Дж. Мейєрбера), Самсон, Кондрат («Самсон і Даліла», «Срібний дзвіночок» К. Сен-Санса), Лоенгрін, Тангейзер, Парсифаль, Трістан, Зигмунд, Штольцінг («Лоенгрін», «Тангейзер», «Парсифаль», «Трістан та Ізольда», «Валькірія», «Нюрнберзькі майстерзінгери» Р. Вагнера), Каніо («Паяци» Р. Леонкавалло), Йонтек («Галька» С. Монюшка), Каварадоссі («Тоска» Дж. Пуччіні), Флорестан («Фіделіо» Л. ван Бетговена), Ірод («Саломея» Р. Штраусса).

Рекомендована література

1. Гастрольні виступи Модеста Менцинського в Кельні // Діло. 1909, 10 квіт.;
2. Людкевич С. Модест Менцинський як оперний співак // Шляхи. 1918. № 1;
3. Модест Менцинський і українська пісня // Терем. 1927. № 3;
4. Нижанківський Н. Модест Менцинський // Укр. вісті. 1935. № 32;
5. Деркач І. Модест Менцинський – героїчний тенор. Л., 1969;
6. Колесса Ф. Спогади про видатного співака // Музика. 1975. № 6;
7. Модест Менцинський. Спогади. Матеріали. Листування. К., 1995;
8. Стельмашевська О. Повернення Модеста Менцинського // День. 2005, 3 лют.;
9. Кліш І. Модест Менцинський – співак світової слави // Молодь і ринок. 2011. № 8;
10. Щурик Б. Модест Менцинський – один з найвидатніших тенорів світу // Там само. 2014. № 4.

Бібліографічний опис:

Менцинський Модест Омелянович / М. І. Головащенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66537>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).